

ТРАДИЦІЙНІ НАРОДНІ ВІРУВАННЯ І ПОВІР'Я ПРО ГУЦУЛЬСЬКОГО СКРИПАЛЯ

У статті розглядається роль народного скрипаля у локальних особливостях традиційних свят та обрядів. У гуцулів постать скрипаля тісно пов'язувалася із народними віруваннями та повір'ями про його гру. Пошана скрипаля у народних світоглядних уявленнях значною мірою зумовили його міфологізацію і надали йому окремого статусу.

Ключові слова: гуцули, скрипаль, музика, народні вірування.

Сьогодні все більшу увагу дослідників привертає питання народної музики, а саме гуцульського інструментарію¹, зокрема, вивчається їхнє відображення в усній народній творчості², обґрунтовується застосування скрипки як засобу поєднання з потойбіччям, а скрипаля як головну дійову особу у всіх сферах гуцульського життя, приписуючи йому магічну роль³. Важливість гуцульського скрипаля підвищується завдяки вірі людей в надприродні можливості скрипальського мистецтва, його контакту із нечистою силою. Пропоноване дослідження присвячене ширшому відображенню значення скрипаля в народних світоглядних уявленнях та повір'ях.

Проблемам традиційних народних уявлень, при наявності окремих розвідок, приділена недостатня увага. Це лише підкреслює актуальність такого дослідження та завдання і спонукає дослідити маловивчені аспекти світоглядних уявлень гуцулів про народного скрипаля.

Центральною фігурою у музичному житті Гуцульщини з давніх часів і до сьогодні залишається народний скрипаль. Без скрипаля в селі не обходилося весілля, коляда, толоки. Сам образ музиканта в народі прирівнюється з видом його духовної діяльності – музикою.

Яскравими скрипальцями ставали лише ті, у кого з раннього дитинства проявлялися чудові музичні здібності, воля, бажання. Лише на цьому етапі батьки купують сину бажаний інструмент, після чого розпочинається процес посильного самостійного його освоєння, що проявляється у відтворенні мелодій за слухом. Переважно усі народні гуцульські скрипалі були самоуки або ж вчилися один в одного. У розповідях інструменталістів особливо частим є згадки якраз про самонавчання: «Сам. То треба з молодого як пальці застояться, то годі їх заставити. То треба сім, вісім, дев'ять років. Я вчився сам з себе. Я пішов десь на весілля, подивився як грає з того музиканта, що грає у скрипку і прийду у хату, і пробую, а воно не дається. Доти пилю, пилю, думаю або струни перепилю, або смичок порву, але мушу се вміти. І так сам на слух, без нот, без нічого, то так собі самоук»⁴. А якщо немає ні дару, ні таланту, то люди насміхаються над такими музикантами і називають їх «черемхові музики»⁵.

Особливо треба відзначити світогляд. Не будучи музикантом, цікаво простежила збагачення інструментарію за ХХ ст., Сабан Л. С., подаючи дані про народне музичне виховання: «Вода по-при камінь говорить, а він (музикант) грає. По воді вчили грати»⁶.

Скрипалів на Гуцульщині часто вважали не просто непересічними, обдарованими музикантами, але взагалі особами надзвичайними, що володіють особливими знаннями, вміннями та таємницями. Майстри, що робили скрипки для найвидатніших гуцульських музикантів – Гавеця, Могура, Шкапів... спилювали дерево у найлютіші морози взимку. Дерево акуратно вкладалося на землю (щоби не зламати гілля) і так мало пролежати аж до літа. Поки по гілках «уся смола не вийде». Тоді вважається, звук буде «дзвінкішим» деякі з музик високогірних районів Гуцульщини вважають найкращим деревом для скрипки, як і для трембіти, «грововицю» (дерево, в яке грім вдарив). А ось, наприклад, мешканці околиць Тиси й Тересви заперечують твердження про грововицю, найкращий матеріал для інструмента, кажучи, що тоді «грім піде у хату», тому тільки використовують бук або березу⁷. Дослідники будівельної

обрядовості вказують, що з «громовиці» хату не побудуєш, це вважається «поганим деревом» для будівництва.

В гуцульських піснях там, де сказано просто «музика», треба розуміти не музиканта взагалі, а власне скрипаля:

Єк музика ладно й грає.
Збирає пальціма,
Очки ж му сі продивили
За молодицями⁸.

То як файно скрипка грає –
Нікому співати.
Сидить бідне за вороти
Ніким наказати⁹.

Скрипка може входити в різні комбінації з іншими інструментами. Найзвичайніший на Гуцульщині ансамбль – це так звана «троїста музика», скрипка, цимбали та бубон чи скрипка, цимбали і флюяра (денцівка). «Бубонь, скрипка, цимбал – три, от від того походить «троїсті музики»¹⁰. Однак характерною рисою всіх традиційних складів цього ансамблю є участь в них скрипки – головного інструменту, що визначає троїсту музику як тип за інструментарієм: «...Всі за скрипков ідут, скрипка зачинає, всі за скрипков, скрипка веде вперед»¹¹.

Народна уява вбачала у музичному вмінні не стільки прояв вродженого таланту, скільки надприродні здатності, яких, як вірили, можна було набути лише завдяки контактові зі сферою потойбіччя, із особами нечистими. Саме в Карпатах, особливо на Гуцульщині, де досі збереглося чимало давніх вірувань та зафіксовано чи не найбільше прикладів таких явищ. Наприклад, для отримання професійних навичок скрипаля застосовуються такі ж магичні дії, що й для отримання інших ремісничих навичок, по суті це варіант договору із нечистим. Музикант, поряд з іншими «непростими» – ковалем, пастухом, мельником, майстром-будівельником, відноситься до переліку осіб, яким за народними уявленнями приписувалися чарівні можливості. Народний скрипаль у гуцулів був професіоналом не більше, аніж були ними місцеві коваль, столяр чи бондар, верховинцями званий «сточником». Сточник – це така людина, що усе вміє зробити, все їй під силу. Музикант-сточник може грати хоть на «шкаберці» (трісці) таке, що другий й «у скрипку не втне»; „але до того треба способу, а нараз і гріх неспасимий за це, як хто зробиться сточником»¹². Щоб стати сточником – музикантом «понад усіма», гуцули вірять в наступне: «Людина, бажуюча стати музикантом, повинна до сходу сонця піти на перехрестя і, роздівшись догола, заграти на скрипці. Для цієї ж цілі потрібно вночі закопати на перехресті свіриль, наповнену горілкою. Через сім днів її потрібно відкопати – якщо чорт прийняв її, горілки залишиться половина, а ще через сім днів свіриль викопати остаточно – якщо там зовсім не залишиться горілки, людина буде в досконалості грати на свірилі навіть увісні»¹³.

В гуцулів поширеною була думка, що найкращі музиканти, а особливо скрипалі, спілкуються з дияволом як для досягнення вершин досконалості у виконавській техніці, так і для здобуття надприродної влади над своїми слухачами. Горяни загалом вважали, що скрипалі спілкуються з «щезником» (дияволом) з метою досягти кращого звучання своєї музики і, таким чином, користуватися більшим попитом як виконавці. Виняткове бажання у своєму середовищі – «стати над усіма» музикантами, що володіють особливими знаннями, вміннями, таємницями та силою завдячується зв'язкові із нечистими силами. Часом скрипалі, щоб ніхто не бачив, не чув, підкладають скрипку під паперть у церкві, щоб у такий спосіб освятити свою діяльність, досить суперечливу з з погляду церкви: «Ну в ті давні часи бувало таке. Бувало на Свят Вечір знали шось таке покласти там, наприклад, під хід, під церкву, шо люди йдуть там і він шось там клав і магія та йому помагала, легко ігралося. Вночі клав, перед Свят Вечором або перед Воскресінням»¹⁴.

Щоб мати успіх у музичній справі, «стати над усіма» музикантами скрипаль Іванової ночі (найліпшої години для чортів, мавок – за народними віруваннями) піднімався на високу гору і, роздягнувшись наголо, грав там «до світ сонця»¹⁵.

Аналогічні паралелі можна знайти у традиційних віруваннях бойків. Молодого музику бойки могли запросити у весільну капелу лише після визнання його гри односельцями. Критерієм оцінки професійного рівня скрипаля було швидке відтворення ним на інструменті заспіваної гостем пісні чи коломийки, після чого він отримував статус доброго музики. На знак вдячності і поваги до такого музиканта гість-замовник частував його горілкою. Також є цікавою інформація з території Бойківщини про спосіб, яким можна було оволодіти музичною майстерністю: «Коли молотят зерно, то як скочит музикантови в рот случайно, то він його сокотит (стереже, наглядає за ним. – *Н. Л. – Надія Левкович*), сохраняє. Кидь щось він ся на других гудак (музикантів-скрипалів. – *Н. Л.*) посердит, то перекусит то зерно – і в тих струни потрїскают»¹⁶.

У слов'янській традиції знаходимо схоже явище. Наприклад, у поляків молодого хлопця, який прагнув стати скрипалем, його батьки або родина могли активно відговорювати від здобуття такої спеціалізації, бо вона несла за собою ризик спокуси нечистим: «...мой тато і мама свято вірили в те, що музика – то не добра справа, і що кожен музикант грає за допомогою сатани. І як хочеш грати добре, то мусиш віддати сатані свою душу й все»¹⁷.

Зв'язок з музикою, яка в уявленнях гуцулів наділяється магічними властивостями, за народними віруваннями має диявольське походження, надає музикантові статус людини, яка має постійний контакт із потойбічним світом. Уявлення про магічні задатки музиканта, особливо чітко простежуються в карпатській традиції, зокрема гуцулів, де вважалось, що деякі мелодії музикант підслуховує у лісового демона чугайстера чи в чорта, але не може відтворити з них ні одну ноту¹⁸.

Гуцульський скрипаль Василь Грималюк або ж як його називають в народі Могур, за гуцульськими переказами, мав постійний контакт із чортом, завдяки якому набув собі надприродні здібності. Ось які свідчення респондентів ми отримали: «Був в нас, знав великі чари. Він за спиною на скрипці іграв і клав скрипку клав і скрипка собі сама, смичок на скрипці бігав... Ну це Саша (чорт. – *Х. Ф.*) помагав йому, Саша. Ну це повір мені надприродні сили, надприродні. Була така дівчина і вона на зло смичок зломала тому Могуру і по сей день в девах ходить, сімнадцять років»¹⁹. Про інших «непростих», які за свідченнями людей мали зв'язок із нечистою силою, підтверджують слова респондентів: «Йо! Цей Михайло Іванюків, то умів так, шо як другий його переграє, то так, шо на низ струни пішли в другого. Такий був, шо мав того щезника, шо собі вийде на дах і стає стрімголов до того та грає на в скрипку. О це був Михайло такий покойний, але мав того щезника»²⁰.

Скрипаль – є обов'язковий учасник весільного дійства. На всіх етапах весільної обрядовості інструментальна музика скрипаля могла передбачати «долю» молодят, змінювати хід весільного обряду тощо. Якщо музиканти погано грали, нечітко дотримувалися ритму гри, – сім'я, зазвичай, не складалася: «По тому як грається весілля, видно як молоді будуть жити. Ті молоді, які зійшлися і довго жити не будуть, розійдуться – важко музика йде. Дуже легко декому грається, декому так грається, шо прийдеш навіть не втомлений, нічого, ну, це якась така хороша сім'я, потім я спостерігаю, шо гарно живуть»²¹. Або як згадує гуцульський скрипаль про своє вміння передбачати на весіллі: «Ну я так сказати як заіграю перший танець і як легко сі грає, то буде легко, якщо туго йде танець, то буде трудно. Залежно як піде гра. Якось так трудно йде, а на кінці думаєш, коби годі дограти та вже тежко дограти, туго, а декотре весілля, то іграв би ше день, бо й два. То як легко сі грає, то молоді добре будуть жити»²².

Магія «весільного передбачення» стосується і знаменитого гуцульського скрипаля Могура, який згадується в одному з демонологічних оповідань записаних на Верховинщині: «...Могур міг. Наприклад, подивився на струни – пірвав струни. Наприклад, мені Могур грав весілля, то сказав наперед: «Ваня ти будеш мати другу жінку» і в мене друга жінка. Каже: «Ти проживеш з першов жінков і помре». Як допустим грається весілля, то казав як добре грається, то добре буде молодим живеться»²³.

Гуцульські скрипалі, як вірили гуцули, мали здатність передбачати майбутнє. Особливо чітко їх магічні дії прослідковуються у весільному обряді. По тому, яка музика гралась на весіллі, чи не рвалися в музикантів струни визначали, чи щасливою буде сімейна пара. Вважали, що якщо відбувався раптовий «таємничий» розрив струн у скрипки чи рідше у цимбалів, то молоді погано будуть жити.

У гуцульський світоглядних уявленнях скрипалі часто запрошувалися на так звані «чортівські весілля». У сюжетах гуцульських легенд та повір'їв розповідається, що «нечиста сила» під виглядом звичайних людей, зустрічають музик, які повертаються із весілля, просячи пограти їм на скрипці за хорошу плату. Музикантам здається, що вони знаходяться в красивому будинку чи палаці, а під їхню музику танцюють люди. Вони грають декілька днів підряд, але їм здається, що пройшло лише декілька годин. Випадково перехрестившись чи згадавши ім'я Боже, музикант розуміє, що сидить не в палаці, а у лісі на пеньку, де навкруг нього танцюють чорти.

Також, жіночі демони вітряниці люблять танцювати на гірських полянах, тому вони часто викрадають тих, хто добре грає на скрипці чи свірилі, і тримають в себе до старості, заставляючи безперервно грати²⁴.

Такі явища мають паралелі в інших традиціях слов'янських народів. У наших сусідів поляків побутують схожу демонологічні згадки. Наприклад, Ян Дерлата, скрипаль 1914 року народження з центральної Польщі оповів історію про старшого сільського музиканта, який запевняв усіх, що йому довелося грати на скрипці на весіллі у диявола. Диявол посадовив його до прекрасної карети і привіз до величезного палацу, де він міг покуштувати страв та напоїв. Після цього йому довелося виступати перед гостями, які всі до одного були злими духами та чортами, і які танцювали цілу ніч. Як тільки вранці заспівав півень, все зникло. Музикант побачив, що він опинився на якомусь острові посеред ставка, вкритого очеретом. Його штани були подертими від їзди каретою, якої насправді не існувало. Дорогі наїдки, які він вкрав зі столу і сховав до кишень, перетворилися на кінський послід²⁵.

Вміння чарувати часто приписували саме скрипалям, між якими проходило змагання в магичній силі. Суперництво двох скрипалів – відомий сюжет гуцульських оповідок. Гуцули вірили в те, що скрипалі володіють майже демонічною владою, завдяки якій вони могли при бажанні нашкодити своїм музикантам-конкурентам. Суперництво двох музикантів – відомий сюжет гуцульських оповідок: «Якщо музикант хоче щоб інший не вмів грати, наприклад на скрипці, тоді бере скрипку у ліву руку, а смичок у праву, перекладає смичок через скрипку того, якому хоче нашкодити і каже тихо: якщо б тобі переплелась скрипка з смичком, так аби переплелась твої руки і твій розум від тої гри! Потім хапає руки назад себе, витирає свої руки у свій зад і каже: аби так нічого не знав, як моя скрипка нічого не знає! Після того кому ти хотів нашкодити ніколи не зможе грати на скрипці»²⁶.

В народі також існують розповіді та перекази про те, як під час гри на весіллі розрив струн скрипки або розпуск смичка вважалися за доказ чаклунства та потенції суперника: «Помічника мав такого. Колись такий Гавець був, що їхав в Польщу туди, в Австрію скрізь – сильний був музикант. Та й було весілля, десь у Верховині чи де то, то було. А якийсь прийшов аж з Космача, якийсь Якубишин та й прийшов, та й тому урвав струни. Я це не знаю, тепер ніхто не рве струни, бо не знають видко то. Тому урвав струни раз, другий раз урвав, а той не знав, що той рве струни. Всі штири струни лопнули, всьо вже не годен грати. Пішов всилив, другий раз усилив вже стали іграти, заходять у хату, а цей що рвав струни тоже заходить, а той Гавець покійний каже: «Слухай, – а він був молодший, той Якубишин, – ти рвав комусь струни чи ні?», а той нічо не каже. «Я тебе ще раз питаю, рвав струни чи ні?», бо вже каже рвати не меш вже більше й грати ніколи не меш ніколи, але вибач, каже, вибач висікайся». Той пішов висікатися, скрипку лишив і вже більше не вертався за тов скрипков та цей пішов шось надворі, шось погомотів за стінов та й видко того хлопця свого, десь там, та й пішов без скрипки і вже повіки не грав»²⁷.

Різні, зокрема й подібні до гуцульських, повіря, пов'язані із суперництвом двох музикантів, були поширеними на Поліссі. Так, за однією з поліських оповідок розповідається таке: «Один музикант «псує» інструмент іншого, в результаті чого у нього несподівано тріскають струни, «кобилка» (частина скрипки), перетворюючись у живого коня... Однак потерпілий музикант виявляється сильнішим і карає кривдника: перетворюючи його в коня, за допомогою магії приводить в несправність його скрипку... Найближча аналогія простежується у іншій, гуцульській розповіді: «...Вони знали майстра від злого. Мій дідо знав. Мама каже, як він клав хату, то всьо знав. І грав на скрипку. Пішов на чуже село грати на скрипку, грає – аж струни пірвав всі. Він пішов – поскручував, поскручував... грає знов. Знов! [тріснула струна]. Він вийшов, скрутив [порвану струну], каже (а та жінка стояла в кочергах, казали): «Котра

мені шкодит – най вийде, бо зараз справлю догори ногами і всі люди будут видіти – шо вона за одна!» Каже, та жінка сі посунула і я грав собі до раня»²⁸.

Подібні перекази та повір'я побутували в горян і в минулому. Значне поширення останніх указує на певну демонологізацію традиційного образу скрипаля. Щодо гуцульських легенд, то в одній з них описується чорт як невмілий. Він почув раз, як пастух грає на скрипці, дуже йому подобалося.

– Коби ти мене навчив играти у скрипки, то би-м ті дав чобіт грошей.

Пастух згодився, дав чортові скрипку – але що ж?...

Тот покачає смичком, а у струнву не годен згодити, бо ніжки криві и довгі – шкріб отит по струновах, а заграти ни годен.

Каже тоді чорт:

– Я ж ени так играю, ек ти. Але ні мусиш навчіти такої ек ти знаеш.

А пастух каже:

– Покажи пальці – ци праві? Бо ек криві, то не будеш так играв, ек я.

Пастух дурить чорта, починаючи йому виправляти пальці²⁹.

Зокрема, поширення таких легенд наприкінці ХІХ ст. зауважив Володимир Гнатюк: «...взяв пан скрипку, почав скрипіти, а богач з жінкою і родиною пішли в танець. Закрутилися в право, закутилися в ліво, тай усі попадали у той котел, де топилися шкварки...»³⁰.

Різні, зокрема й подібні до гуцульських, повір'я та легенди про «чортову скрипку» наявні у світоглядній традиції багатьох слов'янських та інших народів Європи. Не зупиняючись докладно на всіх, можна навести лише деякі порівняльні дані.

Отже, одна древня циганська легенда оповідає, як циганка Мара віддає всю свою родину чортові, аби тільки з'єднатися зі своїм коханням. Чорт убиває батька, матір і чотирьох братів і робить з них скрипку: з батька резонатор, з братів струни, з матері смик, а з її волосся смикову³¹.

Наведені порівняльні етнографічні дані, і деякі польові відомості загалом вказують на значне поширення й певну варіантність таких вірувань, а також їхнє давнє коріння.

Як відгомін давніх уявлень про музику взагалі, можете почути в гуцульських віруваннях таке, що смерть скрипаля, як і багатьох «непростих», була дуже важкою. Оповідують, наприклад, що на Гуцульщині музиканти перед смертю, спокутуючи свої провини за життя, довго і тяжко мучаться, мусять грати на розпеченій залізній скрипці і розжареним залізним смиком. То от як умирає скрипаль, то перед смертю кричить:

– О, в екі ми целізні горечі скрипки граємо! Йой ек мені біда (чорт) руки кривит!.. Йой ек я пальчиками мушу типер перебирати!.. Кайте си, люди, по мені та й говоріт один одним – що най Господь зиступит вид такої кари³².

Отже, у народних світоглядних уявленнях гуцулів та зіставлення низки звичаєвих реалій, що стосується скрипаля і його гри вказує на універсальність багатьох з них. Уявлення про особу скрипаля і його магічні дії, покликані впливати на людей; відбувається міфологізація постаті музиканта, контакт з надприродними силами, і його гра може вплинути чи передбачити перебіг природного чи обрядово-магічного процесу (весілля, похорон, ворожіння); скрипаль постає в народному світогляді як «непростий» чарівник.

¹ Хоткевич Г. Музичні інструменти українського народу. Друга редакція. – Харків, 2012. – 512 с.; Шухевич В. Гуцульщина. Ч. 3. // Матеріали до українсько-руської етнології. – Львів, 1902. – Т. 5. – 256 с.

² Франко І. Галицько-руські народні приповідки // Етнографічний збірник. – Львів, 1908. – Т. 24. – С. 417; Гнатюк В. Поховальні звичаї та повір'я // Етнографічний збірник. – Т. 31–32. – С. 259; Гнатюк В. Галицько-руські народні легенди. – Т. II. // Етнографічний збірник. – Т. 13. – С. 177.

³ Мацієвський І. Ігри й співголосся. – Тернопіль, 2002. – С. 111–122; Левкиевская Е. Е. Музыкант // Славянская мифология: Энциклопедический словарь. Изд. 2-е. – М., 2004. – С. 327–330.

⁴ Архів Музею народної архітектури та побуту у Львові (далі – Архів МНАПЛ). – Зв. 112. – Арк. 19.

⁵ Франко І. Галицько-руські народні приповідки // Етнографічний збірник. – Львів, 1908. – Т. 24. – С. 417.

⁶ Сабан Л. С. Звіт з експедиції на Гуцульщину за 1980 р. // Архів Інституту народознавства НАН України. – Ф. 1. – Оп. 2. – Од. зб. 257 г. – Арк. 58).

- ⁷ Мацієвський І. Вказ. праця. – С. 61.
- ⁸ Хоткевич Г. Вказ. праця. – С. 41.
- ⁹ Там само. – С. 21.
- ¹⁰ Архів МНАПЛ. – Зв. 112. – Арк. 15.
- ¹¹ Там само. – Арк. 9.
- ¹² Шухевич В. Вказ. праця. – С. 215.
- ¹³ Левкиевская Е. Е. Вказ. праця. – С. 328.
- ¹⁴ Архів МНАПЛ. – Зв. 117. – Арк. 4.
- ¹⁵ Мацієвський І. Вказ. праця – С.115.
- ¹⁶ Левкович Н. Традиційні уявлення бойків про людей з езотеричними можливостями // Українознавство, 2009. – № 3. – С. 246.
- ¹⁷ Луканюк Б. Інструментальна музика єврейського весілля на Гуцульщині // Родовід. – К., 1995. – № 2(11). – С. 30.
- ¹⁸ Левкиевская Е.Е. Вказ. праця. – С. 328.
- ¹⁹ Хоткевич Г. Вказ. праця. – С. 21.
- ²⁰ Архів МНАПЛ. – Зв. 112. – Арк. 17.
- ²¹ Там само. – Арк. 11.
- ²² Архів МНАПЛ. – Зв.112. – Арк. 8.
- ²³ Там само.
- ²⁴ Там само. – Арк. 11.
- ²⁵ Левкиевская Е. Е. Вказ. праця. – С. 329.
- ²⁶ Луканюк Б. Вказ. праця.– С. 30–31.
- ²⁷ Шухевич В. Гуцульщина. Ч. 5. – С. 217.
- ²⁸ Архів МНАПЛ. – Зв. 112. – Арк.10.
- ²⁹ Архів Львівського національного університету ім. І. Франка. – Ф. 119. – Оп 17. – Спр. 259. – Арк. 4.
- ³⁰ Хоткевич Г. Вказ. праця. – С. 46–47.
- ³¹ Гнатюк В. Галицько-руські народні легенди. – С. 177.
- ³² Хоткевич Г. Вказ. праця. – С.51.
- ³³ Гнатюк В. Поховальні звичаї та повір'я. – С. 259.

В статті розглядається роль народного скрипача в локальних особливостях традиційних свят і обрядів. У гуцулів фігура скрипача тісно пов'язана з народними віруваннями і повір'ями про його гру. Повага до скрипача в народних світоглядних уявленнях в значній мірі обумовили його міфологізацію і наділили його особливим статусом.

Ключові слова: гуцули, скрипач, музика, народні вірування.

This paper examines the role of national fiddler in the local features of traditional festivals and ceremonies. Huzuls figure of fiddler is closely associated with folk beliefs and superstitions of his playing. Respect of fiddler in folk philosophical views determined his mythologizing and gave him a special status.

Keywords: hutsuls, fiddler, music, folk beliefs.